

Beheersen van appelschurfft

Een uitdaging voor elke fruitteiler

Schurfft is op veel fruitbedrijven een groeiend probleem. Gelukkig is er al veel kennis opgebouwd om deze schimmelziekte duurzaam en toekomstbestendig aan te pakken.

Wat is schurfft?

Schurfft is de belangrijkste schimmelziekte bij de professionele teelt van appels. De ziekte wordt veroorzaakt door de schimmel *Venturia inaequalis*. Deze schimmel veroorzaakt zowel primaire als secundaire infecties op bladeren en vruchten. Tijdens de primaire fase (circa maart – mei) worden bij regenval ascosporen uitgestoten die afkomstig zijn uit de aangetaste bladeren van vorig jaar. Bij een voldoende lange bladnatperiode én bij aanwezigheid van groene delen kan een schurfftinfectie ontstaan. Tijdens de secundaire fase (circa mei – oktober) worden er uit primaire aantastingen op bladeren en vruchten conidiosporen gevormd. Deze sporen kunnen al bij dauw aanleiding geven tot secundaire schurfftinfecties. Tijdens en na de bladvalperiode kunnen schimmeldraden verder groeien op afgevallen bladeren. Deze schimmeldraden van verschillende schurftvlekken vormen samen de zgn. vruchtlichamen, waarin zich vervolgens de ascosporen vormen voor het volgende voorjaar.

Wat zijn de gevolgen van schurfft?

Schurfft veroorzaakt in eerste instantie primaire donkere vlekken op de bladeren van de appelbomen. Deze vlekken kunnen variëren in grootte, vorm en kleur (van lichtbruin tot zwart). Daarnaast kan ook aantasting ontstaan op de vruchten, waarbij de vlekken eveneens kunnen verschillen in grootte, vorm en kleur. In de secundaire periode kan de aantasting door de vorming van conidiën exponentieel toenemen met meerdere vlekken per blad of vrucht. In extreme gevallen kan dit leiden tot vroegtijdige bladval. Echter kan schurfft ook leiden tot economische verliezen voor de fruitteiler. Denk hierbij maar aan oogstverlies, een lagere sortering van 1e klasse fruit en de aanwezigheid van spatschurfft tijdens de bewaring in de koeling.

Bovendien heeft schurfft ook een meerjarig negatief effect. Hoe hoger de initiële druk in het perceel, hoe moeilijker het is om er (ooit) helemaal weer vanaf te komen. Schurfft kan er dus voor zorgen dat een boomgaard vroegtijdig geroid moet worden.

Aanpak schurfft: nu en in de toekomst

De winter is dé cruciale periode om de schurftdruk naar volgend jaar te verlagen. Het is van het allergrootste belang om de afgevallen bladeren snel te laten verteren, zodat er in het voorjaar nog zo min mogelijk bladeren (en dus ascosporen) onder de bomen liggen.

Als de eerste groene delen in het voorjaar verschijnen, is het belangrijk om zo veel mogelijk preventief te handelen om een primaire infectie te voorkomen. In de gangbare teelt worden momenteel vooral contactfungiciden op basis van captan en dithianon toegepast. Indien we te maken hebben met een zware infectie (= een lange bladnatperiode in combinatie met hoge temperaturen) is een curatieve ingreep kort na de infectie (met bvb. Chorus, Scala of Score) nodig om potentiële schurftaantasting te voorkomen. Echter staan meerdere middelen uit het gewasbeschermingspakket onder druk qua registratie en zijn alternatieven essentieel. **VitiSan** is één van de alternatieven die vandaag al op de markt is.

Wat is VitiSan en hoe werkt het?

VitiSan is een contactfungicide ter bestrijding van schurfft (in pitfruit) én echte meeldauw (in vele teelten zoals aardbei, druif, komkommer, sierplanten enz.). VitiSan bevat als actieve stof kaliumwaterstofcarbonaat. De werking van dit middel is gebaseerd op drie verschillende werkingsmechanismen:

- Verharding van het plantoppervlak, waardoor de plant weerbaarder wordt tegen schimmelaantasting;
- Verhoging van de pH, waardoor de myceliumgroei (= het netwerk van schimmeldraden) wordt vertraagd;
- Verandering van de osmotische druk, waardoor mycelia openbarsten, uitdrogen en afsterven.

Meer info over VitiSan is te vinden op de website:

Ervaringen met VitiSan uit de praktijk

In de biologische teelt is VitiSan al sinds jaar en dag een vaste waarde in het spuitschema tegen schurfft als curatieve behandeling. Vaak wordt het hier gecombineerd met zwavel, om de werking te versterken op zowel schurfft als echte meeldauw. Tegenwoordig wordt VitiSan ook meer en meer toegepast in de gangbare fruitteelt. Aangezien de toekomstige beschikbaarheid van bijk. captan voor de fruitteelt onzeker is, zijn adviseurs en telers op zoek naar waardige alternatieven. Hierbij is VitiSan een uitstekend alternatief voor curatief gebruik tijdens de secundaire schurfftperiode. Met VitiSan kan zeer

flexibel gereageerd worden na een regenbui of indien er enige tijd geen preventieve behandeling uitgevoerd werd. Deze manier van aanpak wordt sinds vorig jaar ook uitgevoerd door **Ries Spies (Van Ossensbruggen Fruit)** en door **Henk de Jongh (Van Kessel Fruit)**.

Hieronder lees je hoe Ries Spies met VitiSan aan de slag is gegaan:

«Per toeval kwam ik in de zomer van 2022 in aanraking met VitiSan. Ik kende het product nog niet, maar ik wilde er wel wat ervaring mee opbouwen op mijn Jonagold. Daar had ik immers plaatselijk wel wat aantasting, dus ik moest daar alles op alles zetten tijdens de zomermaanden. Onmiddellijk viel mij het gebruiksgemak van het product op: het loste zeer goed op en het was makkelijk mengbaar met o.a. captan. Na enkele toepassingen was ik zeer positief verrast door het effect van VitiSan. De schurfft en de meeldauw bleven perfect onder controle tot bij de oogst. Zelfs de buurman kwam mij vragen wat ik extra gedaan had om de schurfft en meeldauw zo goed onder controle te houden. Het verschil was immers ook voor hem duidelijk merkbaar.

Na deze overtuigende introductie van VitiSan op mijn bedrijf ben ik er in 2023 verder mee aan de slag gegaan, nu zelfs zonder captan, maar enkele keren samen met 2,5 kg Thiovit Jet. Opnieuw kreeg ik al snel de bevestiging dat dit middel enerzijds de schurfft en meeldauw perfect onder controle houdt,

en anderzijds dat het middel heel veilig is voor mijn gewas. Ik gebruik VitiSan steeds de dag na een regenbui, waarbij ik probeer om het middel binnen de 150 graaduren na begin infectie toe te passen. Het is altijd wel spannend om dit voor elkaar te krijgen binnen deze termijn, maar als ik het resultaat zie, is het die inspanning zeker waard.

Ter afronding kan ik dus wel zeggen dat ik intussen overtuigd ben van de kwaliteiten van dit bio-fungicide. Het stelt mij in staat om tijdens de zomer op een residuvrije én gewasveilige manier schurfft en meeldauw onder controle te houden. Indien de temperaturen niet hoger worden dan 25°C, dan kan ik door toevoeging van zwavel ook nog eens de preventieve werking versterken en verlengen. Door het inbrengen van VitiSan in mijn spuitschema kan ik daarnaast mijn captan behouden voor het gebruik tegen vruchtrot en Nectria later in het seizoen.»